

Анастасія ТАРАНЕНКО,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Маргарита МАКСИМОВА,
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Актуальною темою в українському суспільстві стало наукове дослідження корупції як негативного соціального явища, її критичних особливостей та ролі в механізмах злочинної діяльності та її протидії. Питання боротьби з корупцією, на жаль, не втрачають своєї актуальності з кожним роком.

Боротьба з корупцією є одним із задекларованих пріоритетів розвитку України. Зокрема, успішна реалізація цієї мети тісно пов'язана з діяльністю адвоката у своїй професійній діяльності. Крім того, чинне законодавство покладає на адвокатів обов'язок дотримуватись високих етичних стандартів поведінки. Стаття 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» встановлює, що адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів [1].

Варто зазначити, що дотримання адвокатами (адвокатськими об'єднаннями та адвокатськими об'єднаннями) законодавства про боротьбу з корупцією є важливою умовою ефективного розвитку адвокатури та виконання нею соціальних функцій у демократичному суспільстві.

У сучасній ситуації, що характеризується невизначеністю, яка посилює вплив на майбутнє, питання дотримання морально-етичних цінностей набуває великого значення та актуальності, особливої уваги заслуговує контекст професійної адвокатської діяльності, спрямованої на забезпечення дотримання, або запобігання порушення прав, свобод і законних інтересів громадян. У той же час виконання зобов'язань перед клієнтом може призвести до суперечностей, ускладнюючи вибір адвоката, який б став на користь клієнта або основу його професійної діяльності. Зокрема, варто звернути увагу на співвідношення терміну «конфлікт інтересів» загалом та терміну «конфлікт інтересів» зокрема та термінології, яка використовується в антикорупційному законодавстві.

Конфлікт інтересів – це суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами й обов'язками саме перед клієнтом [2].

Відповідно до п. 8 ст. 1 ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» конфлікт інтересів є суперечністю між особистими інтересами адвоката та його професійними правами й обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності [3].

Разом з тим відповідно до ст. 28 Закону про адвокатуру адвокату заборонено укладати договір про надання правової допомоги та він зобов'язаний відмовитися від виконання договору, укладеного адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням, якщо результат, досягнення якого бажає клієнт, або засоби його досягнення, на яких він наполягає, є протиправними, суперечать моральним засадам суспільства, присязі адвоката України чи правилам адвокатської етики.

Варто зазначити, що поняття «конфлікт інтересів», яке існує в антикорупційному законодавстві, відрізняється від терміну, який використовується в адвокатській діяльності. Це обумовлено тим, що Закон України «Про запобігання корупції» передбачає конфлікт інтересів для тих, хто: має приватний інтерес у володінні державними або представницькими повноваженнями у сфері, в якій він виконує свої обов'язки. Це може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень та будь-яких дій під час виконання повноважень.

Окрім того, юридичні особи повинні забезпечити розроблення та вжиття заходів, необхідних і обґрунтованих для запобігання й протидії корупції у діяльності юридичної особи. При цьому керівник юридичної особи забезпечує регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності (ст. 61 ЗУ Про запобігання корупції від 14.10.2014 № 1700-VII).

Тому слід звернути увагу на необхідність реалізації юридичною особою антикорупційної програми, якщо це передбачено законом. Особливістю дії такої програми можна зазначити діяльність адвокатського об'єднання як одну з організаційно-правових форм здійснення адвокатської діяльності відповідно до ст. 63 ЗУ «Про запобігання корупції». Прикладом слугує наявність антикорупційної програми, яка є обов'язковою, якщо адвокатське об'єднання бере участь у процесі закупівель юридичних послуг відповідної вартості, наявність антикорупційної програми є обов'язковою.

Успішне впровадження принципів протидії корупції залежить від належної поведінки адвокатів у своїй професійній діяльності. Адвокатура вважає за необхідне запровадити етичні принципи, які безпосередньо впливають на боротьбу з корупцією. Але професійний світ стверджує, що потрібно починати з держави. За повідомленням Д. Бугая, причиною корупції є неналежне функціонування державних інституцій. Перш за все для вирішення цієї проблеми потрібно мінімізувати корупційні ризики у судовій

та правоохоронній системах. Лише після цього можна ставити питання ролі адвокатів у питаннях подолання корупції. Єдине, що вони як адвокати можуть зробити, це займатися безпосередньо розкриванням фактів корупції, але подолати її – не в їхніх силах[4].

Тому важко переоцінити важливість активних дій адвокатської діяльності у боротьбі з корупцією. Необхідно звести до мінімуму ознаки невиконання адвокатськими обов'язками з точки зору дотримання професійно-етичних стандартів адвокатів та належним чином виконувати вимоги антикорупційного законодавства. Адже це є важливою умовою ефективного розвитку адвокатури та виконання нею соціальних функцій у демократичному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#>.
2. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>.
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. С. 1438.
4. Адвокатська спільнота вважає, що починати боротьбу з корупцією у сфері правової допомоги потрібно з самої держави. URL: https://www.irf.ua/advokatska_spilnota_vvazhae_sho_pochynaty_borotbu_z_korupcieyu_treba_z_samoj_derzhavy/

Вікторія ЗЕЙКАН,

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Маргарита МАКСИМОВА,

викладач кафедри

адміністративного права,

процесу та адміністративної діяльності

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасна нація не може функціонувати без належної інформації, що робить цитату британського прем'єр-міністра Вінстона Черчілля про важливість володіння інформацією значною. Зараз із поширенням сучасних технологій, національна безпека стає більш актуальною, тому необхідно мати комплексний єдиний метод роботи з інформацією. Проте Інтернет та його глобальні зв'язки призводять до проблем із інформаційною безпекою,